

Kā iegūt uzņēmuma daļas no mantiniekiem?

2022-05-10

Marija Berdova, SIA "ZAB COBALT", vecākā speciāliste, zvērināta advokāte

Uzņēmumu pirms vairākiem gadiem dibinājušas divas personas – A un B. Šobrīd 50% daļu pieder personai A, bet 50% pieder nu jau mirušās personas B mantiniekiem, kas nav ieinteresēti un neiesaistās uzņēmuma darbībā. Persona A vēlas šīs daļas iegūt un jau ilgāku laiku cenšas sazināties un vienoties ar mantiniekiem, kuri nav pret daļu pārdošanu, bet vilcinās ar tā noformēšanu, aizbildinoties ar laika trūkumu. Vai ir kādi juridiski līdzekļi, kā atgūt mirušās personas daļas bez mantinieku piekrišanas?

Komerclikuma (KL) [191. panta](#) 1. daļā paredzēts, ka dalībnieka nāves gadījumā viņam piederošās daļas pāriet mantojumā viņa mantiniekiem, ja statūtos nav noteikts, ka daļas pāriet sabiedrībai. Līdz ar to, ja konkrētas sabiedrības statūtos nav atrunāts, ka mirušā dalībnieka daļas nonāk sabiedrības īpašumā, tad situācijā, kad persona A vēlas iegādāties mirušās personas B daļas, šis jautājums jārisina ar tās mantiniekiem.

Nemot vērā, ka [KL](#) paredzētas dalībnieka tiesības (ne pienākums) pārdot tam piederošās daļas, personai A jāreķinās, ka tā nevar piespiest personas B mantiniekus pārdot mantotās daļas. Turklāt, tā kā atbilstoši [KL 187. panta](#) 10. daļas noteikumiem daļu atsavināšanas gadījumā dalībnieku reģistra nodalījums jāparaksta gan daļu atsavinātājam, gan daļu ieguvējam, bez mantinieku iesaistes daļu atsavināšanas darījums nevar notikt.

Vienlaikus jānorāda: ja personai A un personas B mantiniekiem izdodas vienoties par daļu pārdošanu, darījums par daļu atsavināšanu jāslēdz rakstveidā. Līgumā par daļu atsavināšanu līdzējiem jāparedz soļu secība, termiņi formalitāšu kārošanā (cik dienu laikā jāparaksta dalībnieku reģistra nodalījums, kad jāveic samaksa par daļām utt.), kā arī sankcijas par līguma noteikumu nepildīšanu vai nepienācīgu izpildi. Ja kāds no līdzējiem nepilda līgumā paredzēto, otram līdzējam ir tiesības vērsties tiesā savu aizskarto tiesību aizstāvēšanai.